

موسسه پژوهشی ایران تحقیق

<http://www.irantahgig.ir>

پرسشنامه سبک یادگیری وارک (VARK)

بخش اول: پرسشنامه سبک یادگیری وارک (VARK)

عبارات زیر را خوانده و پاسخ خود را با توجه به گزینه‌های موجود در زیر هر سوال علامت بزنید.

ردیف	عبارات
۱	<p>شما قصد دارید به شخصی که می‌خواهد به فرودگاه، ایستگاه راه‌آهن یا مرکز شهر برود کمک کنید. شما:</p> <p>أ. با او می‌روید.</p> <p>ب. آدرس را به او می‌گویید.</p> <p>ت. آدرس را برای او می‌نویسید.</p> <p>ث. برای او نقاشی می‌کشید یا به او نقشه می‌دهید.</p>
۲	<p>شما مطمئن نیستید که یک کلمه به صورت dependant یا dependent نوشته می‌شود. شما:</p> <p>أ. کلمه را در ذهن تصویر می‌کنید و هر کدام را که ظاهر بهتر داشته باشد می‌نویسید.</p> <p>ب. فکر می‌کنید که هر کدام که از لغات چگونگی تلفظ می‌شود و بهترین را انتخاب می‌کنید.</p> <p>ت. آن را در فرهنگ لغت پیدا می‌کنید.</p> <p>ث. هر دو کلمه را در صفحه کاغذ نوشته و یکی را انتخاب می‌کنید.</p>
۳	<p>شما در حال برنامه‌ریزی تعطیلات برای گروهی هستید. شما می‌خواهید که نظر آن‌ها را در مورد برنامه بدانید. شما:</p> <p>أ. برخی از موارد مشخص را برای آن‌ها نام می‌برید.</p> <p>ب. از نقشه یا وب‌سایت استفاده می‌کنید تا مکان‌ها را به آن‌ها نشان دهید.</p> <p>ت. یک کپی از سفرنامه به آن‌ها می‌دهید.</p> <p>ث. به آن‌ها از طریق ایمیل، تلفن یا نامه خبر می‌دهید.</p>
۴	<p>شما می‌خواهید برای یک میهمانی ویژه خانوادگی آشپزی کنید. شما:</p> <p>أ. چیزی را که یاد دارید بدون نیاز به دستورالعمل درست می‌کنید.</p> <p>ب. از دوستان‌تان چند پیشنهاد می‌خواهید.</p> <p>ت. در کتاب آشپزی از روی تصاویر آن، بهترین گزینه را انتخاب می‌کنید.</p> <p>ث. دستور آشپزی غذایی که می‌دانید خوب است را از درون کتاب آشپزی پیدا می‌کنید.</p>
۵	<p>گروهی از توریست‌ها می‌خواهند در مورد منابع حیات وحش و پارک‌های موجود در منطقه شما اطلاعات کسب کنند. شما:</p> <p>أ. در مورد پارک‌ها و منابع حیات وحش با آن‌ها صحبت می‌کنید یا جلسه‌ای تشکیل می‌دهید.</p> <p>ب. به آن‌ها تصاویر اینترنتی و یا کتاب عکس منطقه را نشان می‌دهید.</p> <p>ت. آن‌ها را به پارک و منابع حیات وحش برده و با آن‌ها قدم می‌زنید.</p> <p>ث. به آن‌ها کتاب یا نقشه در مورد حیات وحش و پارک‌های منطقه می‌دهید.</p>
۶	<p>شما می‌خواهید یک تلفن همراه یا یک دوربین دیجیتالی بخرید. به جز قیمت چه چیزی در تصمیم شما موثر است؟</p> <p>أ. امتحان کردن و تست کردن آن</p>

	<p>ب. خواندن در مورد ویژگی‌های آن</p> <p>ت. طراحی جدید ظاهر خوب آن</p> <p>ث. خصوصياتی که فرد فروشنده به شما می‌گوید.</p>
۷	<p>زمانی را که یک مهارت را آموخته‌اید به یاد آورید. سعی کنید که مهارت‌های فیزیکی مثل دوچرخه‌سواری نباشد. شما آن را با آموخته‌اید.</p> <p>أ. دیدن یک دمو (فیلم کوتاه آموزشی)</p> <p>ب. گوش دادن به شخصی که آن را تجربه کرده است و پرسیدن سوال از او</p> <p>ت. نمودارها و جداول و اشکال بصری</p> <p>ث. دستورالعمل نوشتاری (کتاب یا دفترچه راهنما)</p>
۸	<p>شما در زانوی خود احساس درد می‌کنید. ترجیح می‌دهید که پزشک:</p> <p>أ. یک آدرس اینترنتی، کتاب و... به شما بدهد که در مورد آن مطالعه کنید.</p> <p>ب. یک مدل پلاستیکی زانو جهت نشان دادن اختلال استفاده کند.</p> <p>ت. توضیح دهد که چه اختلالی روی داده است.</p> <p>ث. یک عکس از اختلال ایجاد شده به شما نشان دهد.</p>
۹	<p>شما می‌خواهید یک برنامه، مهارت یا بازی جدید کامپیوتری را یاد بگیرید. شما:</p> <p>أ. دستورالعمل‌هایی را که همراه بازی می‌آید را می‌خوانید یا می‌نویسید.</p> <p>ب. با کسی که در مورد برنامه اطلاع دارد صحبت می‌کنید.</p> <p>ت. استفاده از کنترل و صفحه کلید</p> <p>ث. دیاگرامی که در کتابی که همراه آن است را دنبال می‌کنید.</p>
۱۰	<p>من دوست دارم که وب سایت‌ها داشته باشند:</p> <p>أ. چیزهایی که من بتوانم، روی آن‌ها کلیک کنم، انتقال بدهم یا امتحان کنم.</p> <p>ب. طرح و ویژگی‌های جالب دیداری.</p> <p>ت. توضیحات، لیست‌ها و توصیفات نوشتاری جالب.</p> <p>ث. کانال‌های رادیویی، جایی که من بتوانم موزیک، مصاحبه و برنامه‌های رایویی را بشنوم.</p>
۱۱	<p>به جز قیمت چه چیزی بیشترین تاثیر را روی تصمیم شما در مورد خرید یک کتاب جدید می‌گذارد؟</p> <p>أ. جذابیت کتاب</p> <p>ب. خواندن سریع بخش‌های آن</p> <p>ت. یک دوست در مورد آن صحبت کند و آن را توصیه کند</p> <p>ث. داستان‌ها و تجربیات و مثال‌های مستند زندگی را داشته باشد.</p>
۱۲	<p>شما یک کتاب، CD یا وب سایتی را در حال استفاده کردن هستید تا یاد بگیرید چگونه با دوربین دیجیتالی جدیدتان عکس بگیرید. شما می‌خواهید تا داشته باشید.</p> <p>أ. شانس سوال پرسیدن و صحبت در باره دوربین و ویژگی‌های آن</p>

<p>ب. دستورالعمل نوشتاری واضح همراه با لیست‌ها نکات برجسته در مورد آنچه باید انجام دهد. ت. دیاگرام‌هایی که دوربین را نشان می‌دهد و آنچه که هر بخش از آن انجام می‌دهد. ث. مثال‌های زیادی از دوربین‌های خوب و ضعیف و چگونگی بهبود بخشیدن به آن</p>	
<p>شما ترجیح می‌دهید استادان از روش برای انتقال مطالب استفاده کند: أ. مدل‌ها و جلسات عملی ب. سوال و جواب، مکالمه و بحث گروهی ت. تیرها، کتاب‌ها و مقاله‌ها ث. نمودار، دیاگرام و عکس</p>	۱۳
<p>شما یک تست یا رقابتی را انجام داده‌اید و حال تمایل دارید فیدبکی به آن بزنید. شما دوست دارید فیدبک: أ. استفاده از مثال‌هایی که شما آن‌ها انجام داده‌اید باشد. ب. استفاده از یک توضیح نوشتاری در مورد نتایج آن باشد. ت. از کسی می‌خواهید که آن را به صورت گفتاری به ما بگوید. ث. استفاده از عکس‌هایی که نشان دهنده چیزی است که شما به آن دست یافته‌اید باشد.</p>	۱۴
<p>شما می‌خواهید یک غذا در یک رستوران یا کافه انتخاب کنید. شما: أ. چیزی را انتخاب می‌کنید که قبلاً خورده‌اید. ب. به گارسون گوش می‌دهید یا از دوستان‌تان می‌خواهید به شما توصیه‌ای در مورد انتخاب غذا به شما بکنند. ت. از توضیحات درون menu استفاده می‌کنید. ث. نگاه می‌کنید که بقیه افراد چه می‌خورند یا به تصویر هر غذا نگاه می‌کنید.</p>	۱۵
<p>شما می‌خواهید یک سخنرانی مهم را در یک کنفرانس یا جایگاه ویژه انجام دهید. شما: أ. از دیاگرام یا عکس برای کمک به توضیح مسائل استفاده می‌کنید. ب. کلید واژه‌ها را می‌نویسید و به صورت گفتاری سخنان خود را چند بار تمرین می‌کنید. ت. سخنرانی خود را می‌نویسید و با چندین بار خواندن آن را یاد می‌گیرید. ث. مثال‌ها و داستان‌ها زیادی را جمع می‌کنید تا صحبت واقعی و عملی جلوه دهد.</p>	۱۶

بخش دوم: معرفی پرسشنامه سبک یادگیری وارک (VARK)

به طور کلی روش یادگیری و حل مشکلات به رابطه نسبتاً نامنظمی بین شخصیت و شناخت بستگی دارد؛ این ارتباط «سبک شناختی» نامیده می‌شود. هنگامی که سبک‌های شناختی به صورتی خاص به یک بافت آموزشی مرتبط باشند، یعنی وقتی که عوامل عاطفی و روانی درهم ادغام شدند این سبک‌ها را سبک‌های یادگیری می‌خوانند (داگلاس پروان، ۱۳۸۱). سبک‌های یادگیری در اوان کودکی به طور ناخودآگاه تحت تأثیر آمادگی‌های زیست‌شناختی فرد و عوامل محیطی او شکل می‌گیرند، افراد در یک موقعیت یکسان متفاوت یاد می‌گیرند که شاید مهمترین دلیل آن سبک‌های یادگیری متفاوت آنان باشد این سبک‌ها تعیین می‌کنند که در برخورد با یک موقعیت، فرد چه مدت، به چه چیز و به چه میزانی می‌تواند توجه کند. بررسی‌ها نشان داده‌اند که دانش‌آموزان برای مطالعه و یادگیری درس‌های خود از روش‌های مختلفی استفاده می‌کنند، این روش‌ها تا اندازه‌ای تحت تأثیر سبک‌های یادگیری و تا اندازه‌ای تحت تأثیر محتوای درس‌ها شکل می‌گیرند. مارتون (۱۹۸۸ به نقل از امامی پور و شمس اسفند آباد، ۱۳۸۶) مسائل مربوط به فرایند یادگیری را به دو بخش تقسیم کرده است: (۱) چه چیزی آموخته می‌شود. (۲) چگونه آموخته می‌شود.

رویکردهای مختلفی در پاسخگویی به سؤال دوم مطرح شده‌اند؛ از جمله نظریه‌های مربوط به «سبک‌های یادگیری» و «سبک‌های شناختی». در واقع سبک‌های یادگیری به ویژگی‌های فردی و رویکرد ثابت در سازماندهی و پردازش اطلاعات جهت پاسخگویی و به کارگیری محرک‌های موجود در موقعیت یادگیری اشاره دارد. هدف اصلی سبک‌های یادگیری به دست آوردن اصولی است که طراحان آموزشی را به گسترش دادن محیط یادگیری مناسب با سبک خاص فراگیر قادر می‌سازد (های چینگ و ریوز ۱۹۹۲). همچنین پژوهش‌های انجام شده درباره سبک‌های یادگیری نشان داده‌اند چنانچه با توجه به ترجیحات و سبک‌های متناسب افراد به آنها آموزش داده شود، به طور محسوسی پیشرفت تحصیلی آنها افزایش می‌یابد. به طور کلی سبک‌های یادگیری روش متمایز و ویژه‌ای برای عمل کردن است و تئورسین‌های سبک‌های یادگیری سه رویکرد اصلی را برای مطالعات در نظر گرفته‌اند: (۱) پیش‌بینی و بهبود پیشرفت تحصیلی: تحقیقات متعددی حاکی از این نکته است که پیشرفت تحصیلی به عنوان یک عامل شناختی با سبک‌های یادگیری بالاترین همبستگی را دارد. (۲) درک پیوند میان شناخت و شخصیت: برای مثال تحقیقات استرنبرگ و گریگورنکو (۱۹۹۷) (۳) بهبود انتخاب شغلی و هدایت شغلی.

پرسشنامه سبک‌های یادگیری وارک (VARK)^۱ توسط فلیمنگ در سال ۱۹۹۸ جهت اندازه‌گیری سبک‌های یادگیری طراحی گردید. این پرسشنامه حاوی ۱۶ سوال است که چهار سبک یادگیری یعنی سبک دیداری، سبک شنیداری، سبک خواندنی - نوشتنی، و سبک جنبشی - حرکتی را مورد سنجش قرار می‌دهد. واژه وارک برگرفته از حروف اول کلمات دیداری (visual) V، شنیداری (Aural)، خواندنی - نوشتنی (read/write) R، و جنبشی - حرکتی (kinesthetic) K است.

^۱ Visual, Aural, Read/write, Kinesthetic

بخش سوم: روایی و پایایی پرسشنامه سبک یادگیری وارک (VARK)

الخسوانه (۲۰۱۳) در پژوهش مشخصات روان‌سنجی این پرسشنامه مورد آزمون قرار گرفته شد. در این پژوهش روایی محتوایی این پرسشنامه مورد تایید قرار گرفت و برای بررسی پایایی از روش آلفای کرونباخ استفاده شد که ضریب آن برابر ۰/۸۵ بود. در پژوهش امینی و همکاران (۱۳۸۹) برای استفاده از پرسشنامه و تأمین روایی و پایایی و بومی سازی آن، ابتدا سؤالات پرسشنامه ترجمه و توسط متخصصین زبان با متن اصلی مقایسه شد. سپس به تأیید چهار نفر از اساتید گروه علوم تربیتی و روانشناسی رسید. پرسشنامه به ۳۰ نفر از دانشجویان داده شد تا سؤالات مبهم و همچنین نامفهوم از نظر مفهومی را مشخص سازند. سپس سؤالات مبهم و نامفهوم دوباره بازنویسی شد. برای تأیید نهایی بین ۱۰ نفر از دانشجویان توزیع و به صورت پرسشنامه بسته پاسخ با ۱۵ سؤال چهار گزینه‌ای به گونه‌ای طراحی شد که هر گزینه مربوط به یک سبک خاص باشد. در نهایت، با توجه به اولویت‌های انتخاب شده، مجموع پاسخ‌ها (اولویت‌ها) مربوط به با هم جمع شده و برای هر یک از «ا، ب، ج، و د» گزینه این سبک‌ها یک مجموع نمره به دست آمد. مقایسه نمرات هر گزینه، اولویت آن سبک را مشخص می‌ساخت. پایایی این پرسشنامه با استفاده از محاسبه ضریب آلفای کرونباخ برابر ۹۶/۸ درصد برآورد گردید.

بخش چهارم: نمره گذاری پرسشنامه سبک یادگیری وارک (VLS)

برای نمره گذاری این پرسشنامه از جدول زیر استفاده می شود. این جدول دارای ۵ ستون است. ستون اول نشان دهنده شماره سوالات است. و ستون های بعدی نشان دهنده ۴ طبقه است. هر سوال چهار گزینه دارد که هر یک از گزینه ها متعلق به یک سبک یادگیری می باشند که با حروف (VARK) مشخص شده اند.

سوال	گزینه الف	گزینه ب	گزینه ج	گزینه د
۱	K	A	R	V
۲	V	A	R	K
۳	K	V	R	A
۴	K	A	V	R
۵	A	V	K	R
۶	K	R	V	A
۷	K	A	V	R
۸	R	K	A	V
۹	R	A	K	V
۱۰	K	V	R	A
۱۱	V	R	A	K
۱۲	A	R	V	K
۱۳	K	A	R	V
۱۴	K	R	A	V
۱۵	K	A	R	V
۱۶	V	A	R	K

مثال:

برای مثال، اگر فردی در سوال ۳ دو گزینه ب و ت را انتخاب نماید، دور حرف V و R دایره بکشید.

سوال	گزینه الف	گزینه ب	گزینه ج	گزینه د
۱	K	(V)	(R)	A

در نهایت، تعداد هر یک از حروف VARK که دور آن دایره کشیده اید را بشمارید و در زیر بنویسید:

جمع تعداد حروف V که دور آنها دایره کشیده شده است:

جمع تعداد حروف A که دور آنها دایره کشیده شده است:

جمع تعداد حروف R که دور آنها دایره کشیده شده است:

جمع تعداد حروف K که دور آنها دایره کشیده شده است:

در نهایت، امتیاز بالا در هر یک از حروف، نشان دهنده سبک یادگیری آن دانش آموز خواهد بود و می توان اولویت بندی هم انجام داد.

منابع

- امامی پور، سوزان. شمس اسفند آباد، حسن (۱۳۸۶). سبکهای یادگیری و شناختی: نظریه ها و آزمونها. تهران: سمت.
- امینی، نرجس، زمانی، بی بی عشرت، عابدینی، یاسمین (۱۳۸۹). سبک های یادگیری دانشجویان پزشکی، ۱۴۱ تا ۱۴۷: ۱۰(۲)؛ *مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی*، تابستان ۱۳۸۹.
- براون، داگلاس (۱۳۸۱). اصول یادگیری و آموزش زبان، ترجمه فهیم منصور، تهران: رهنما.
- AlKhasawneh, E. (2013). Using VARK to assess changes in learning preferences of nursing students at a public university in Jordan: Implications for teaching. *Nurse education today*, 33(12), 1546-1549.
- Hueyching. J. & Reeves. T.C. (1992), Mental models: A research focus for interactive learning system. *Educational Technology research and Development*, 40. 39-59.
- Sternberg, R.J., and Grigorenko, E.L. (1997), Are cognitive styles still in style? *American psychologist*, vol.52(7), 700- 712.